

HØRINGSNOTAT

Resumé og kommentarer til høringssvar vedrørende forslag til ændring af bekendtgørelse om arbejdsmiljøfaglige uddannelser

23. juni 2025

J.nr. 2025-10719

KEMI
LIMM/JFHA

Indledning

Forslag til ændring af bekendtgørelse om arbejdsmiljøfaglige uddannelser blev sendt i høring den 1. april 2025 til arbejdsmarkedets parter og relevante brancher, foreninger mv. Høringen kunne samtidig ses på Høringsportalen. Frist for høringssvar var den 9. maj 2025.

Følgende har i høringssvar fremsendt bemærkninger til Arbejdstilsynet:

- Dansk Arbejdsgiverforening (DA)
- Fagbevægelsens Hovedorganisation (FH)
- Blik- og Rørarbejderforbundet
- AM-PRO (Paraplyorganisation for arbejdsmiljøprofessionelle)
- Byggeriets Uddannelser
- HOFOR
- Roskilde Tekniske Skole

Følgende har i deres høringssvar oplyst, at de ingen bemærkninger har til udkastet:

- Foreningen af Rådgivende Ingeniører (FRI)
- KL

Generelle bemærkninger

DA anerkender behovet for at styrke uddannelseskravene, men opfordrer også til præciseringer.

FH støtter, at alle personer, der udfører asbestarbejde, skal modtage obligatorisk uddannelse, men appellerer til, at arbejde med kortvarig indvendig nedrivning forsat vil kræve asbestuddannelse af fire dages varighed, så beskyttelsesniveauet ikke forringes.

Blik- og Rørarbejderforbundet mener, at det foreslåede udgør en lempelse med potentielt helbredsmæssige konsekvenser for håndværkere, der udfører asbestarbejde undtaget fra autorisationskravet. Ifølge Blik- og Rørarbejderforbundet ligger lempelsen i at afkorte den lovpligtige uddannelse og stille færre specifikke krav til kompetencer efter endt uddannelse.

AM-PRO noterer med tilfredshed, at der til begge asbestuddannelser stilles krav om asbests egenskaber og virkninger for sundheden.

Arbejdstilsynets bemærkninger

Se Arbejdstilsynets bemærkninger til de omtalte emner i nedenstående.

Bemærkninger til bekendtgørelsen

I det følgende er høringssvarenes bemærkninger opsummeret under konkrete emner. Herefter følger Arbejdstilsynets bemærkninger.

Hvem uddannelseskravet gælder for

DA anbefaler, at målgruppen for uddannelseskravet afgrænses klart og præcist og foreslår, at det præciseres, at uddannelseskravene alene gælder for personer, der direkte arbejder med asbestholdige materialer i forbindelse med nedrivning, reparation, vedligeholdelse, rengøring og fjernelse.

FH finder det uklart, om gældende uddannelseskrav til personer, der udfører asbestarbejde som autorisationskrævende nedrivning af asbest, videreføres.

FH støtter, at personer, der udfører asbestarbejde, der i dag ikke kræver uddannelse, skal gennemgå en arbejdsmiljøfaglig uddannelse. FH bemærker desuden, at de støtter et uddannelseskrav i brancher, hvor der er risiko for udsættelse for asbest, som fx beskæftigede på genbrugspladser og chauffører, der henter eller afleverer asbestaffald.

Blik- og Rørarbejderforbundet bemærker, at de støtter, at alle ansatte, der udsættes for eller kan blive udsat for støv fra asbest eller asbestholdige materialer, skal gennemføre en arbejdsmiljøfaglig uddannelse. Blik- og Rørarbejderforbundet opfordrer til, at det allerede fra udstedelsen af reglerne bliver tydeligt, hvilke brancher og jobtyper, der er omfattet, og bidrager gerne til en kortlægning af uddannelsesbehov, hvor deres medlemmer er beskæftiget.

Arbejdstilsynets bemærkninger

Målgruppen for hver af de to asbestuddannelser er afgrænset ved, at der kræves uddannelse for at udføre *asbestarbejde*. Hvilken asbestuddannelse, en person skal have, afhænger af den type asbestarbejde, personen udfører. Det er *autorisationskrævende nedrivning* af asbest for den ene uddannelse og *alt andet asbestarbejde* for den anden uddannelse. Bekendtgørelsen henviser til asbestbekendtgørelsen. Asbestarbejde er defineret i asbestbekendtgørelsens § 4 som arbejde med asbest og asbestholdigt materiale, fjernelse af asbestforurenet materiale og rengøring for asbeststøv.

Der kan være risiko for udsættelse for asbeststøv *ved andet arbejde* end asbestarbejde. F.eks. ved håndtering af asbestholdigt affald på en genbrugsplads eller under transport, da der kan gå hul på den lukkede emballage. Dette er ikke et asbestarbejde og kræver ikke asbestuddannelse. Men hvis det på en genbrugsplads i særlige tilfælde er nødvendigt med en oprydningssopgave på grund af asbestholdigt affald spredt på pladsen, vil oprydningssarbejdet være et asbestarbejde, og det vil kræve asbestuddannelse at udføre arbejdet.

Uddannelse ved ikke-autorisationskrævende nedrivning af asbest

FH udtrykker bekymring over, at personer med nedrivning af indvendigt anvendt asbestholdigt materiale, hvor der er tale om kortvarligt nedrivningsarbejde af mindre karakter (som er undtaget fra autorisation), ikke skal gennemgå uddannelse på fire dage, men af kortere varighed. FH anser det for en svækkelse af kravet om uddannelse og dermed beskyttelsesniveauet og kan ikke støtte det.

Blik- og Rørarbejderforbundet foreslår, at det præciseres, at uddannelseskravet også gælder ved asbestarbejde, der er undtaget for autorisationskravet. Dette sikrer ifølge Blik- og Rørarbejderforbundet, at uddannelseskravet og beskyttelsesniveauet er som i de eksisterende regler.

Arbejdstilsynets bemærkninger

Den 4-dages uddannelse er rettet mod autorisationskrævende arbejde. Den nye kortere asbestuddannelse er rettet *mod alt andet* asbestarbejde end det autorisationskrævende. Der er således tale om en mere målrettet uddannelse i forhold til at give målgruppen de nødvendige kompetencer til beskytte sig mod asbeststøv ved dette asbestarbejde. Det betyder, at uddannelsesdeltagerne på den nye uddannelse ikke skal erhverve sig praktiske færdigheder i forhold til fx at bygge en tre-kammersluse, da det ikke er relevant i forbindelse med det arbejde, de skal udføre. Hvis en person senere skal udføre autorisationskrævende arbejde, vil vedkommende skulle tage 4-dages uddannelsen. Der er således ikke tale om, at beskyttelsesniveauet sænkes, men at personer får en uddannelse, der modsvarer de opgaver, som personen konkret skal udføre. Flere personer end i dag vil i øvrigt blive omfattet af uddannelseskrav, da krav om uddannelse udvides til at gælde for alt asbestarbejde og dermed vil omfatte flere personer.

Gentagelse ved behov for uddannelse

DA bemærker, at det i direktivets bilag 1 a ikke fremgår noget krav til *gentagelse* efter behov, men behov for *yderligere uddannelse*. DA henviser til, at der i direktivet står, at ”*Uddannelsen skal gives ved et ansættelsesforholds begyndelse, og når der konstateres behov for yderligere uddannelse*”. Ifølge DA må ordlyden i direktivet sigte på to forskellige situationer: Når en person nyansættes, og når en person, der allerede er ansat, skifter fra fx rengøring til nedrivning. DA mener dermed, at det også er klart, at direktivets krav om ”behov for yderligere uddannelse” ikke sigter på gentagelse af allerede gennemført asbestuddannelse og anser bestemmelsen i udkastet for overimplementering af direktivet.

FH støtter, at uddannelsen gentages. Dog finder FH det afgørende, at bekendtgørelsen gør det klart, hvornår uddannelsen skal gentages. FH anbefaler, at der stilles krav om, at uddannelse skal gentages efter behov og som minimum hvert 5. år.

Blik- og Rørarbejderforbundet mener ligeledes, at det skal præciseres, hvornår uddannelserne skal gentages og foreslår påkrævet minimum hvert 5. år. Blik- og Rørarbejderforbundet refererer i den forbindelse til, at asbestdirektivets engelske version beskriver, at ”Such training must be *provided* at regular intervals and at no cost to the workers”, hvor den danske oversættelse har ordet ”udbydes”.

HOFOR mener, at der er behov for en præcis gentagelsesfrekvens for at opretholde de ansattes kompetencer med nyeste viden, og sådan, at HOFOR som bygherre kan stille tydelige krav til entreprenører. HOFOR anbefaler en gentagelse af uddannelsen hvert 4.-5 år.

Roskilde Tekniske Skole opfordrer til en recertificeringsdag som på andre kurser. Skolen finder, at den foreslåede bestemmelse om, at uddannelse skal gentages efter behov, ikke er mulig at gennemføre og ikke vil have en virkning.

Arbejdstilsynets bemærkninger

Af bekendtgørelsens § 12, stk. 1 og 2, fremgår, hvornår en person skal have en asbestuddannelse for at udføre et arbejde. Det er, når en person udfører asbestarbejde. Hvis asbestarbejdet er autorisationskrævende nedrivning, skal personen have, hvad der svarer til den eksisterende 4-dages uddannelse, og det er uanset, om en person er nyansat eller skifter fra fx asbestrengøring til autorisationskrævende nedrivning. Med dette uddannelseskrav vil direktivets formulering ”når der konstateres behov for yderligere uddannelse” således ikke have reel indholdsmæssig betydning i de danske regler. Direktivets formulering får reelt indhold, når det implementeres som at ”gentage uddannelse efter behov”. At gentage uddannelse efter behov kan fx være, hvis en person med en ældre asbestuddannelse skifter til et asbestarbejde efter at have været væk fra fagområdet en tid.

For de pligtige AMU-uddannelser efter bekendtgørelsen om arbejdsmiljøfaglige uddannelser er der ikke krav om at forny en uddannelse efter en tid, bortset for uddannelse for arbejde med isocyanater pga. EU-krav om dette. Arbejdstilsynet vurderer ikke, at der er grundlag for at indføre automatisk fornyelse efter fx 5 år for asbestuddannelser, når det ikke gælder for de øvrige pligtige AMU-uddannelser i bekendtgørelsen.

Uddannelsesmål og kvalifikationskrav

DA finder det vigtigt, at de relevante efteruddannelsesudvalg fastlægger uddannelsens varighed og indhold ud fra konkrete jobfunktioner og arbejdsopgaver for at sikre en målrettet og effektiv uddannelse, som ikke pålægger unødige omkostninger for arbejdsgivere og medarbejdere. Desuden anbefaler DA tydelighed om, at uddannelsen skal være teoretisk og ikke omfatte praktiske øvelser, medmindre dette er direkte relevant for arbejdsopgaverne/sagligt begrundet.

DA foreslår, at begge uddannelser skal indeholde følgende obligatoriske emner: (1) Viden om, hvordan det sikres, at der ikke er risiko for udsættelse for asbeststøv på arbejdsstedet, når arbejdet er afsluttet. (2) Viden om, at områder med asbestarbejde skal være tydeligt afgrænset, og at kun personer, der udfører asbestarbejde eller nødvendigt arbejde i forbindelse hermed, må have adgang til disse områder. (3) Viden om relevant myndighedskrav, herunder anmeldelse til Arbejdstilsynet og kommunen.

DA finder, at det bør præciseres, om kompetencekravet om helbredsundersøgelser stiller krav om praktisk erfaring, eller om det er tilstrækkeligt med teoretisk kendskab til gældende regler.

FH anbefaler, at kvalifikationskravet ”dekontaminering” ændres til rengøring, arbejds-hygiejniske foranstaltninger og velfærdsforanstaltninger. Derudover foreslår FH, at ”asbestprotokoller” tilføjes til uddannelsen som et nyt punkt.

Blik- og Rørarbejderforbundet mener, at kvalifikationskravene for begge uddannelser bør beskrives mere tydeligt, fx det foreslåede krav om, at deltageren skal erhverve sig kundskaber for så vidt angår ”relevante arbejdsmiljøregler”. Blik- og Rørarbejderforbundet foreslår specifikt, at anmeldelse af asbestarbejde bibeholdes som kvalitetskrav, og at kendskab til regler om asbestprotokoller tilføjes.

Byggeriets Uddannelser bemærker, at varighed på uddannelsesmål som udgangspunkt ikke skal beskrives, og at beskrivelsen i forhold til uddannelsesmålet om, at uddannelsens varighed skal være passende for deltagerens opgaver, er ukonkret og vanskeligt kan håndteres i AMU-systemet.

Roskilde Tekniske Skole bemærker, at uddannelsesmålet om, at uddannelsen så vidt muligt skal være tilpasset erhvervets specifikke opgaver og arbejdsmetoder, og uddannelsesmålet om, at uddannelsens varighed skal være passende for deltagerens opgaver, udfordrer lovkrav til AMU-kurser. Skolen henviser i den sammenhæng til § 17 i bekendtgørelse om arbejdsmarkedsuddannelser mv. for så vidt angår centralt godkendte handlingsorienterede mål og samme landsdækkende kompetence.

Roskilde Tekniske Skole foreslår, at ”organisering af asbestarbejdet”, tilføjes som kvalifikationskrav, da skolen ser det som et fælles ansvar.

Arbejdstilsynets bemærkninger

Det er et nyt krav i asbestdirektivet, at deltagere i asbestuddannelse skal modtage teoretisk og praktisk uddannelse i de emner, der ifølge direktivet skal indgå. Det er også et direktivkrav, at uddannelsen så vidt muligt skal være tilpasset erhvervets specifikke opgaver og arbejdsmetoder, og at uddannelsens varighed skal være passende for deltagerens opgaver. Disse bestemmelser er derfor indeholdt i bekendtgørelsen. Direktivets krav til indhold af uddannelse er gengivet i bekendtgørelsens bilag.

Almindelig procedure er, at Efteruddannelsesudvalget for Bygge/Anlæg og Industri (BAI) udvikler forslag til asbestuddannelse, herunder varighed og indhold, i regi af Byggeriets Uddannelser, som formidler ansøgning om godkendelse af uddannelse hos Styrelsen for Uddannelse og Kvalitet. Arbejdstilsynet bistår i processen og forstår, at der er enighed om, at målformuleringen for asbestuddannelserne skal udfoldes i forhold til bekendtgørelsens kvalitetskrav til uddannelse, ligesom det i dag også er tilfældet med den gældende asbestuddannelse.

Arbejdstilsynet har foreslået, at kvalifikationskravet om ”relevante arbejdsmiljøregler” i uddannelsernes målformulering udfoldes, så kendskab til anmeldelser af asbestarbejde til Arbejdstilsynet og asbestprotokoller eksplicit indgår i undervisningen. Desuden har Arbejdstilsynet foreslået, at det specifikt nævnes i målformuleringen, at fx rengøring af arbejdsområder, afgrænsning af arbejdsområde, skiltning og adgang skal indgå i undervisningen. Med hensyn til bekendtgørelsens kvalifikationskrav om helbredsundersøgelser vil det være viden om, at ansatte skal have tilbud om adgang til helbredsundersøgelse.

Arbejdstilsynet har fra Byggeriets Uddannelser fået oplyst, at asbestdirektivets krav om, at uddannelsens sprog skal fremgå af uddannelsesbeviset, ikke kan indgå i deres målformulering for uddannelserne under AMU-reglerne. Derfor er der i ny § 12, stk.

6, tilføjet bestemmelse om, at når uddannelse gennemføres på et andet sprog end dansk, skal sproget fremgå af uddannelsesbeviset.

Kvalitetskravet ”procedurer for dekontaminering” refererer til dekontaminering af de ansatte, herunder også brug af arbejdshygiejniske foranstaltninger, mens rengøring af arbejdsområde er dækket ind i uddannelserne på anden vis. Øvrige velfærdsforanstaltninger og organisering af arbejdet er ikke emner af specifik relevans for asbestarbejde.

Dispensation fra bekendtgørelsens bestemmelser

FH finder det uklart, om bekendtgørelsen udvider eller begrænser adgangen til dispensation. FH mener, at dispensation for asbestuddannelse kun bør gives undtagelsesvist, midlertidigt og i helt særlige tilfælde.

Blik- og Rørarbejderforbundet mener ikke, at der er behov for at indføre en bestemmelse om dispensationsmulighed for uddannelseskravene i bekendtgørelsen. Blik- og Rørarbejderforbundet har vanskeligt ved at se, hvilke situationer der skulle nødvendiggøre dispensationer. Ligeledes påpeger Blik- og Rørarbejderforbundet, at dispensationsmuligheder ikke fremgår af direktivet, og finder det en uskik at basere regler på arbejdsmiljøområdet på dispensationsmuligheder.

Arbejdstilsynets bemærkninger

Bekendtgørelsen ændrer gældende dispensationsbestemmelse i uddannelsesbekendtgørelsen. Baggrunden er, at bekendtgørelsen implementerer dele af det nye asbestdirektiv. Ændringen betyder, at det ved dispensation fra krav om asbestuddannelse, udover at være rimeligt og forsvarligt, også skal være foreneligt med asbestdirektivet. Det er således en yderligere begrænsning af adgangen til dispensation i forhold til asbestuddannelse.

Øvrige emner

I nedenstående er høringsparternes bemærkninger til øvrige emner i relation til bekendtgørelsesudkastet.

Faglærerkompetencer og undervisning

Byggeriets Uddannelser anbefaler, at Arbejdstilsynet beskriver hjemmel til brug af særligt undervisningsmateriale til certifikatuddannelser og krav til faglærerkompetencer for faglærere, der skal undervise på asbest-certifikatuddannelser. Byggeriets Uddannelser foreslår konkret, at direktøren for Arbejdstilsynet fastsætter omfanget af krav til undervisningsmateriale og faglærerkompetence, og at de nærmere krav udspecificeres og forvaltes af de relevante efteruddannelsesudvalg i samarbejde med Arbejdstilsynet.

HOFOR bemærker, at uddannelserne i højere grad end i dag bør gennemføres af undervisere med solid praktisk håndværksmæssige erfaring fra asbestarbejde i ”virkeligheden”, og at undervisernes pædagogiske niveau skal være tilpasset målgruppen. Bedst vil det ifølge HOFOR være, hvis undervisningen differentieres, så man kan tilmelde sig hold for ”erfarne” henholdsvis ”uerfarne” inden for asbestområdet. HOFOR begrundet det med, at andre obligatoriske AMU-kurser ofte evalueres dårligt af deres ansatte.

Arbejdstilsynets bemærkninger

Styrelsen for Uddannelse og Kvalitet regulerer i deres bekendtgørelse om arbejdsmarkedsuddannelser mv. krav til lærerkvalifikationer på AMU-uddannelser. Den godkendte udbyder af AMU-uddannelse har ansvaret for lærernes kvalifikationer og for, at lærerne gennemfører den nødvendige kvalificering. Ifølge reglerne fra Styrelsen for Uddannelse og Kvalitet skal lærerne som minimum have kvalifikationer, som normalt inden for deres faglige område svarer til erhvervsuddannelsesniveau, samt ved ansættelsen herudover mindst 3 års relevant og tidssvarende erhvervs erfaring. Desuden er der krav om pædagogiske kvalifikationer. Undervisningsinstitutionerne tilrettelægger ifølge styrelsens regler undervisningen. De kan gøre brug af f.eks. undervisningsmateriale udviklet af efteruddannelsesudvalgene for AMU-uddannelser.

For de arbejdsmiljøfaglige uddannelser, som Arbejdstilsynet kræver for udførelse af visse arbejder, stilles der i Arbejdstilsynets uddannelsesbekendtgørelse ikke supplerende krav til lærerkvalifikationer eller krav til undervisningsmateriale. Arbejdstilsynet finder for asbestuddannelserne ikke grundlag for at fravige den linje, der er lagt for de pligtige AMU-uddannelser efter uddannelsesbekendtgørelsen. Arbejdstilsynet har på sin hjemmeside en temaside om asbest, som kan anvendes i undervisningen.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

DA finder det centralt, at målgruppen for uddannelseskravet defineres snævert, så kravene retter sig mod de medarbejdere, der faktisk har behov for denne viden og kompetence. Såfremt ”arbejde med asbest” ikke afgrænses tydeligt vil det efter DA’s opfattelse medføre, at en meget stor del af arbejdsstyrken i bygge-og anlægsbranchen vil være omfattet af uddannelseskravet. Dette vil ifølge DA resultere i betydelige uddannelsesomkostninger og ressourcetræk for virksomhederne. DA anbefaler, at de erhvervsøkonomiske konsekvenser af de foreslåede ændringer analyseres grundigt.

Arbejdstilsynets bemærkninger

Målgruppen for asbestuddannelserne er afgrænset til personer, der udfører asbestarbejde som defineret i bekendtgørelse om asbest i arbejdsmiljøet. Som det fremgår af høringsbrevet, er det Arbejdstilsynets vurdering, at de nye uddannelseskrav ikke vil medføre væsentlige erhvervsøkonomiske konsekvenser.